

skeheden skrider både opad og fremad på én gang. På Grundtvigs egen kronologiske tid befandt man sig i nordboernes og angelsaksernes kvalitative tidsalder. Som menneskehedens sidste udviklingstrin (jf. »Menneskehedens Syvstjerne«) skulle vi efterfølges af nogle folk i Asien, mens jøderne, grækerne og romerne var gået forud samlet i en kvalitativt opadgående folkekurve. Der er her hos Grundtvig en vekselvirkning mellem tid og samfund, der gør det vanskeligt at forstå, om det er tiden eller samfundet eller begge, der ændres kvalitativt.

Det helt afgørende er, at Grundtvigs historiefilosofi ikke kan fattes og fremlægges uden nogle klare forestillinger om antallet og arten af hans tidsbegreber; men det er sikkert, at han havde mindst fire (fem) tidsbegreber. Dem gik han uden vanskeligheder for sig selv frit ud og ind af, som det nu passede bedst i den foreliggende tankegang.

Den manglende redegørelse for Grundtvigs tidsbegreber er den afgørende indvending imod Ole Vinds afhandling som historiefilosofisk disputats. I øvrigt kan jeg kun med de officielle opponenter ønske tillykke med værket og en vel fortjent doktorgrad.

Vagn Wåhlin

Carsten Tage Nielsen og Tage Weinreich: *Kulørt historie – krig og kultur i moderne medier*. (Roskilde Universitetsforlag, 1998). 181 s., 178 kr.

Bogen er det 8. bind i den serie af skrifter, der er kommet fra det store projekt om humanistisk historieformidling, der nu har lukket og slukket, men som har

efterladt en stribe interessante udgivelser. Denne bog har dog nu nærmest karakter af tekster fra overskudslageret, idet den indeholder to afhandlinger, som ikke har ret meget andet med hinanden at gøre.

Torben Weinreich behandler formidling af litteraturens klassikere for børn, eksemplificeret først og fremmest ved serien »Illustrerede klassikere«; han går ind for, at staten gør noget for at støtte klassikerlæsningen både ved udgivelssesstøtte og ved krav til skoleundervisningen ud fra den grundopfattelse, at »Klassikerlæsning bidrager til kulturel integration« (s. 174).

Af større interesse fra en historisk synsvinkel er dog Carsten Tage Niensens undersøgelse af en række (otte) amerikanske Vietnamfilm fra perioden 1968-1993, som han ser som historiske film, der har et erindringspolitisk perspektiv. Det er altså ikke et spørgsmål om, hvorvidt disse film giver en »korrekt« skildring, der interesserer, men derimod ansues de som levn, der i ophavssituationen har haft en funktion som led i en bearbejdning, »led i et erindrings- og identitetsarbejde, som har til formål at justere og vedligeholde det forestillede fællesskab, filmene taler fra og til« (s. 96). Filmene har skullet bidrage til at hele nationens sår, mener Nielsen. Artiklen er interessant, også fordi Nielsen inddrager filmenes modtagelse i Danmark og dermed viser, at films virkningshistorie kan være meget langt fra ophavsmændenes intentioner. Hvilket selvfølgelig er en risiko, alle værker løber, hvad enten det er kunst eller blot kommerciel udnyttelse af tidens trends.

Jens Chr. Manniche